

Banengroei neemt af

Tussen 1 april 2023 en 1 april 2024 is de werkgelegenheid in Nederland met 1,8 procent gegroeid. Door die toename van bijna 177.000 banen kwam de totale werkgelegenheid in Nederland uit op ruim 9,8 miljoen banen. De sterkste groei vond plaats in de sector cultuur & recreatie (3,1 procent). Het aantal vestigingen nam tussen 1 april 2023 en 1 april 2024 toe met 108.000. Dit is een groei van 5,2 procent. Voor zowel het aantal banen als het aantal vestigingen geldt dat de groei lager is dan in het voorgaande jaar.

Dit blijkt uit cijfers van de 29^e jaargang van LISA, het landelijk databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar mensen betaalde arbeid verrichten. Het LISA-bestand is bijzonder geschikt om ontwikkelingen van werkgelegenheid, vestigingen en toegevoegde waarde van sectoren en gebieden over een langere periode te volgen.

De samenvoeging van regionale registers, de kwaliteitsborging en de publicatie van de cijfers zijn sinds 1996 verzorgd door de Stichting LISA. Vanaf 2025 is de organisatie in handen van BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van provincies. Jaarlijks worden ondernemers, instellingen en overheden bevraagd naar het aantal werkzame personen via een landelijke enquête

Daling vestigingen en banen ingezet

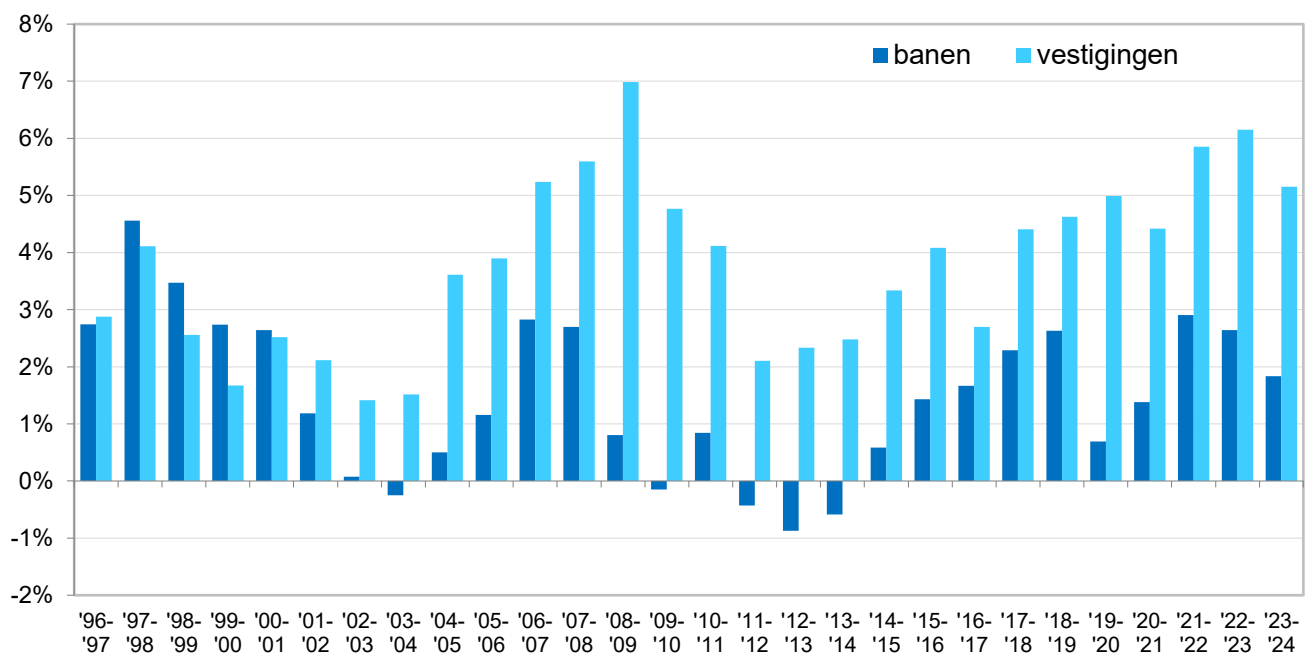
Het totaal aantal banen in Nederland bedroeg per 1 april 2024 ruim 9,8 miljoen. Dit zijn er bijna 177.000 meer dan in april 2023, een groei van 1,8 procent (zie figuur 1). Dit betekent een afname van de groei ten opzichte van de voorgaande twee jaren.

De groei van het aantal vestigingen tussen 2023 en 2024 bedroeg 5,2 procent, een toename van 108.000 vestigingen. Het totale aantal vestigingen groeit daarmee door tot 2,2 miljoen per 1 april 2024. De toename van het aantal vestigingen is grotendeels afkomstig van vestigingen met 1 werkzame persoon. Deze ontwikkeling is zichtbaar sinds 2001. Van alle vestigingen bestaat nu driekwart (75%) uit eenmanszaken, zzp'ers, freelancers en kleine zelfstandigen. Deze groep is goed voor 17 procent van de totale werkgelegenheid.

Hoewel zowel het aantal vestigingen als het aantal banen toenam in 2024 zijn de groeipercentages lager dan in het voorgaande jaar. Gelet op de golfbeweging die zichtbaar is in figuur 1 kan dit erop duiden dat er een periode van verminderde groei van de werkgelegenheid aanbreekt.

Figuur 1

Ontwikkeling banen en vestigingen sinds 1996

Bron: LISA 2024

Helpt banengroei in zakelijke dienstverlening en zorg

Tabel 1 toont de ontwikkeling van het totale aantal banen per sector. Hoewel de totale groei tussen 1 april 2023 en 1 april 2024 lager was dan in het voorgaande jaar (1,8% vs. 2,6%), is het patroon van de sectoren vergelijkbaar. Het zijn dezelfde sectoren met de grootste absolute en relatieve groei.

De grootste groei in absolute zin is te vinden bij de zakelijke diensten. In deze sector nam het aantal banen toe met bijna 43.000 (+2,9%). Enkele branches die bijdroegen aan de groei zijn public relationsbureaus (+3.900 banen; in deze groep zitten onder andere vloggers en influencers), ingenieurs (+3.800 banen), particuliere beveiliging (+3.800 banen) en managementadvies (+3.200 banen). In de branche reclame en marktonderzoek kromp het aantal banen met 3,8 procent (-2.100 banen).

Ook in de zorg nam het aantal banen toe, met bijna 40.000 banen, bijna net zoveel als in het voorgaande jaar. Deze groei was vooral te vinden bij de kinderopvang (+5.600 banen), thuiszorg (+4.100 banen) en paramedische praktijken (o.a. fysiotherapie, psychologie, overige paramedische praktijken en alternatieve geneezing; +4.000 banen).

Samen zorgen de zakelijke dienstverlening en de zorgsector voor bijna de helft van de banengroei tussen 2023 en 2024.

Tabel 1

Aantal vestigingen en banen in Nederland naar sector (2024)

sector	vestigingen	banen			
	absoluut	absoluut	% in totaal	groei abs. 2023/2024	groei % 2023/2024
landbouw & visserij	76.840	217.710	2,2%	-2.120	-1,0%
industrie	87.280	969.200	9,9%	4.110	0,4%
bouw	250.880	590.540	6,0%	16.450	2,9%
handel	317.730	1.643.870	16,7%	10.730	0,7%
transport	67.940	509.980	5,2%	8.580	1,7%
horeca	79.430	476.680	4,9%	9.580	2,1%
informatie & communicatie	121.310	385.330	3,9%	10.160	2,7%
financiële instellingen	16.110	220.900	2,2%	3.330	1,5%
zakelijke diensten	560.850	1.545.450	15,7%	42.910	2,9%
overheid	3.250	510.480	5,2%	11.620	2,3%
onderwijs	134.830	689.090	7,0%	8.610	1,3%
zorg	255.620	1.586.010	16,2%	39.680	2,6%
cultuur & recreatie	123.000	257.120	2,6%	7.730	3,1%
overige diensten	114.490	217.180	2,2%	5.330	2,5%
totaal	2.209.550	9.819.530	100%	176.680	1,8%

Bron: LISA 2024

Sector cultuur & recreatie relatief meeste groei

De sector cultuur & recreatie kende opnieuw de grootste toename in relatieve zin (+3,1%) hoewel de groei niet zo sterk was als in 2023 (+5,2%). Deze relatief kleine sector kende in 2021 een krimp als gevolg van de coronamaatregelen (-1,0%) maar heeft zich in de afgelopen jaren goed hersteld.

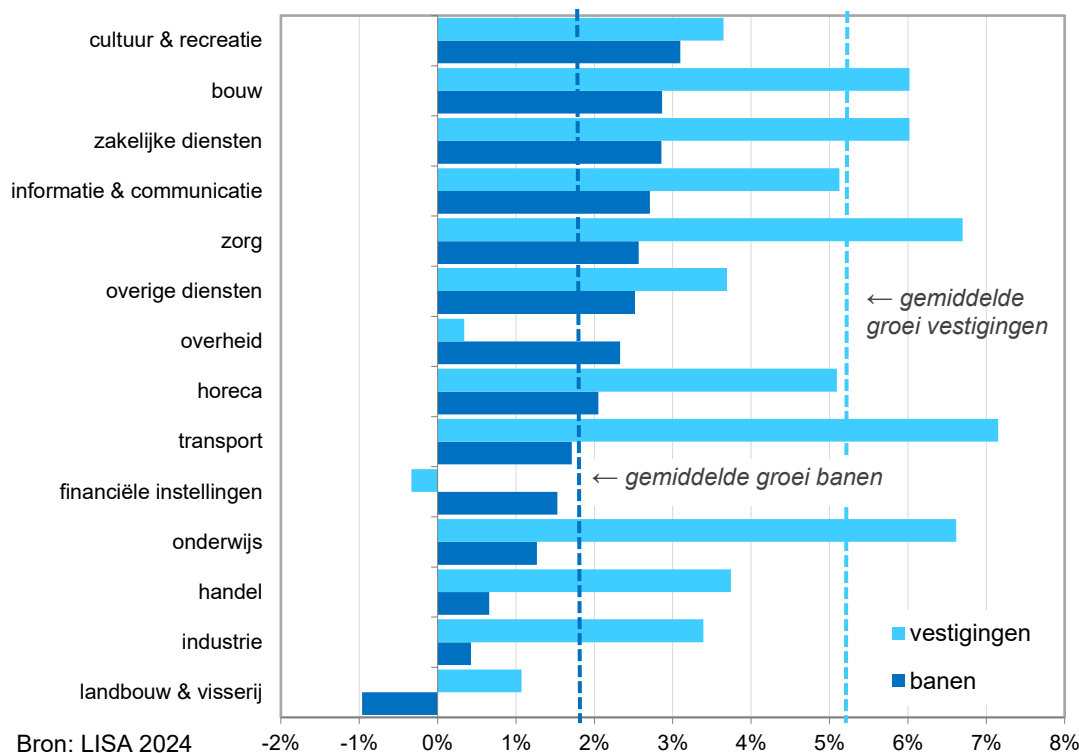
Een andere sector met sterke relatieve groei was de bouw. Door de toename met bijna 16.500 banen groeide de sector met +2,9 procent. Naast de algemene burgerlijke en utiliteitsbouw (+6.300 banen) was er groei in de elektrotechnische bouwinstallatie (+3.200 banen). De groei in de elektrotechniek kan mede gerelateerd worden aan de energietransitie: de vraag naar installateurs van onder andere zonnepanelen is in de afgelopen jaren toegenomen. Opvallend is verder de sterke groei in het leggen van elektriciteits- en telecommunicatiekabels. In de afgelopen zes jaren nam het aantal banen in deze branche bovengemiddeld toe, in 2023/2024 met 13 procent (+1.500 banen). Deze ontwikkeling hangt ook samen met de energietransitie (bijvoorbeeld de aanleg van kabels voor laadpalen) en met de grootschalige aanleg van glasvezelnetwerken.

Net als in 2022 en 2023 is landbouw & visserij de enige sector met krimp. In deze sector nam het aantal banen af met ruim 2.100, een krimp van 1,0 procent (zie figuur 2). Het zijn met name de groenteteelt en de melkveehouderij waar veel banen verdwenen. Enkel in de dienstverlening voor de landbouw kwamen er banen bij.

De financiële sector is de enige waarbij het aantal vestigingen krimpt. Dit is niet nieuw: sinds 2016 neemt het aantal vestigingen af door toenemende online dienstverlening en afname van fysieke kantoren en servicepunten, zowel bij banken als bij verzekeraars.

Figuur 2

Ontwikkeling vestigingen en banen naar sector (2024)

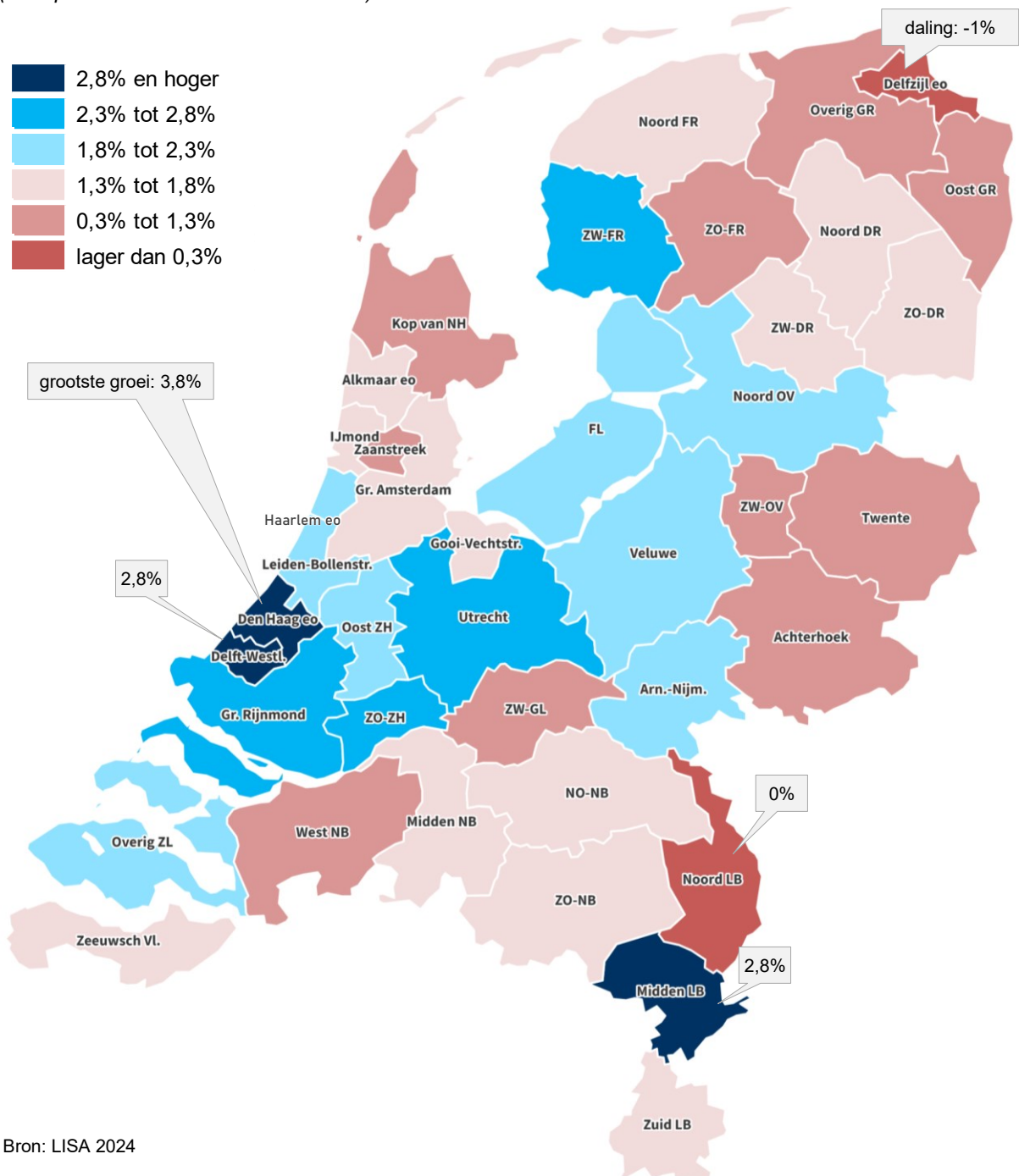
Grootste groei in Den Haag e.o.

In figuur 3 is de banengroei per regio weergegeven ten opzichte van het landelijk gemiddelde: blauwtinten geven een groei van 1,8 procent of hoger aan, rood-rozetinten duiden op een groei onder dit gemiddelde. De regio's met banengroei liggen (bijna) allemaal in een baan van Overig Zeeland in het zuidwesten tot Noord-Overijssel en Zuidwest-Friesland in het noorden. Uitzondering is de regio Midden-Limburg (+2,8%). In deze regio groeide de sector vervoer & opslag sterk (+8,4%). Dit is een groot contrast met de naastgelegen regio Noord-Limburg, waar dezelfde sector juist fors kromp (-4,4%). De ontwikkelingen in beide regio's zijn het gevolg van vestiging en vertrek van slechts enkele grote logistiekbedrijven. De COROP-regio Den Haag e.o. heeft relatief de grootste groei van banen (+3,8%). Bijna alle sectoren groeiden in deze regio, de bouw, horeca en informatie & communicatie met meer dan 5 procent. Opvallend is de sector landbouw & visserij met een relatieve groei van 7,9 procent (NL: -1,0%). Er wordt niets geteeld: het gaat hier om banen in de branche Dienstverlening voor de akker- en/of tuinbouw. In de sector overheid kwamen er in deze regio 2.700 banen bij, een groei van 4 procent. Ook de regio Delft en Westland groeide sterker dan gemiddeld (+2,8%). Hier waren de zakelijke diensten (+5,7%) en het onderwijs (+5,4%) verantwoordelijk voor het grootste deel van de banengroei. De enige regio met daling van het aantal banen is Delfzijl e.o (-1%). Vanwege de omvang van deze regio gaat het hier om een beperkt aantal in absolute zin, minder dan 200 banen.

Figuur 3

Werkgelegenheidsontwikkeling 2023-2024 per COROP-regio

(klik op de kaart voor een online versie)

Bron: LISA 2024

Toelichting:

LISA is een databestand met gegevens vanaf 1996 over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. Zowel bedrijven als vestigingen van de overheid, het onderwijs, de gezondheidszorg en de vrije beroepsbeoefenaars zijn in LISA opgenomen. Daarnaast zijn cijfers beschikbaar tot op een zeer laag aggregatieniveau: wijk, buurt en bedrijventerrein. Deze kenmerken maken LISA uniek in zijn soort. LISA wordt gebruikt door overheden, onderzoeksbureaus en kennisinstellingen ten behoeve van onderzoek en beleid op het gebied van o.a. milieu, veiligheid en regionale economie. Het LISA-bestand is voorzien van de Standaard Bedrijfsindeling SBI 2008. Sinds 2011 is het LISA-bestand bovendien voorzien van informatie uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), zoals xy-coördinaten. Ook is op vestigingsniveau informatie beschikbaar over productie en toegevoegde waarde.

Meer informatie over de meerwaarde van LISA-cijfers en de wijze waarop de gegevens tot stand komen kunt u vinden op www.lisa.nl. Ook kunt u contact opnemen met Robert Nordeman (tel. 020-308 48 33) van Ipsos I&O.

Per 2025 is de organisatie van LISA in handen van BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van de provincies.